

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ВП НУБІП УКРАЇНИ «БОЯРСЬКА ЛІСОВА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ»

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
У ЛІСОВОМУ КОМПЛЕКСІ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ»
(18-19 квітня 2019 року)**

КИЇВ – 2019

ДЕРЕВООБРОБНІ ТА МЕБЛЕВІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЛІСОЕКСПЛУАТАЦІЯ

УДК 674.06

ОСОБЛИВОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ НА ЛІСОМАТЕРІАЛИ ЛИСТЯНИХ ПОРІД

***Н.В. Буйських**, кандидат технічних наук,*

***Н.В. Марченко**, кандидат технічних наук*

Національний університет біоресурсів і природокористування України

На виконання постанови Уряду «Про затвердження Програми діяльності Кабінету Міністрів України» від 09.12.2014 року №695 та у відповідності до наказу державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 14.12.2015 року №184 лісова промисловість України перейшла на національні стандарти, гармонізовані з європейськими. Основною відмінністю є те, що в Україні круглі лісоматеріали розподілялись за трьома сортами і за призначенням та, окрім того, виділяли окремий сортимент – деревину дров'яну для технологічних потреб (технологічну сировину), в той час, як за європейськими нормативними документами лісоматеріали розподіляються на чотири класи якості (А, В, С, D) з прив'язкою до показників розміру і природних ознак сортиментів: більший діаметр і менша кількість ознак, що погіршують природні характеристики колод, – вищий клас якості. Наведемо відмінності в класифікації лісоматеріалів листяних порід деревини між скасованими міждержавними та прийнятими європейськими стандартами. За ГОСТ 9462 [1] для сортиментів всіх листяних порід передбачені однакові нормативи природних ознак деревини, а за європейськими правилами для різних груп листяних порід встановлені різні нормативи. Нормативи на тріщини подібні. Однак вимоги щодо тріщин у європейських стандартах більш розширені, за видами тріщин. Гнилизна у нових нормативних документах допускається тільки для групи якості D. Нормативи за кривизною трохи менш вибагливі, ніж за ГОСТ 9462 [1]. Поняття складної кривизни відсутнє. Для листяних порід передбачено дуже вибагливі обмеження за розмірами діаметрів і довжинами колод для груп якості А, В, С. Крім того внесено значну кількість нормативів за формою і зовнішнім видом сортиментів. В ГОСТ 9462 були відсутні декілька нормативів, що є у євростандартах: наявність шпильок та водяних пагонів, капів, обмеження ширини заболоні, обмеження за діаметрами і довжинами колод, овальність, зміщення серцевини, рубці на корі, середня

ширина річного шару, знебарвлення, колір, ребристість, збіжність тощо. Проте, наприклад, показник приросту є показником якості деревини у Європі, а в Україні його не враховували у формуванні ціни на деревину, особливо високоякісну – для виготовлення шпонів. Така ознака, як ураження комахами (неглибокі і глибокі) за кількістю вже не рахуються, а допускаються лише у групі якості D (для сортиментів з дуба допускаються у заболоні і за групою якості C). Загалом, якщо підійти дуже узагальнено, то можна відмітити, що група якості A близька за вимогами до фанерної сировини, що виділялась за лісокористувачами, як найкраща частина першого сорту і мала досить високу вартість на ринку. Група якості D ввібрала у себе частину 3-го сорту й частину деревини дров'яної для технологічних потреб, яка вже не обліковується дров'яною, а набула статусу ділової. Слід відмітити, що дуже впливовим нормативом, що суттєво знижує якісні показники партій круглих лісоматеріалів листяних порід за євростандартами (ДСТУ EN 1316-1, ДСТУ EN 11316-2), у порівнянні з міждержавним стандартом країн СНД – ГОСТ 9462, є високий поріг за товщиною колод для груп якості A, B і C. У розмірних класифікаціях на круглі лісоматеріали європейських стандартів передбачено застосування для обліку колод діаметрів, які вимірюють посередині довжини колоди у корі або без кори. Класифікаціях круглих лісоматеріалів за товщиною за євростандартами має типово складське призначення, вона є простою і зручною для обліку, проте не пов'язана з іншими технологічними параметрами. Колоди систематизовані у класи з амплітудою зміни діаметрів 10 см та підкласи з амплітудою 5 см. У міждержавних стандартах країн СНД розмірна класифікація передбачала розподіл колод на дрібні, середні і великі за діаметром у верхньому відрізі без кори. До цих класів були прив'язані нормативи на вади круглих лісоматеріалів, сортиментні таблиці та, у деякій мірі, призначення сортиментів.

Загалом, необхідно відмітити, що європейські стандарти більш вибагливі до якості круглих лісоматеріалів.

Список джерел літератури

1. Лесоматериалы круглые листовных пород. Технические условия. ГОСТ 9462-88. [Скасований 01.01.2019]. М. : Стандартинформ, 2010. 10 с.
2. Лісоматеріали круглі листяні. Класифікація за якістю. Частина 1. Дуб та бук (ДСТУ EN 1316-1:2012, IDT): ДСТУ EN 1316-1:2018. [Чинний від 01.01.2019]. К. : 2019. 10 с. (Національний стандарт України).